

Persbericht

Contact: Isabel Box
Titel: Senior Marketing & Communicatie Manager
Tel.: +32 (0)2 302 25 51
Mobile: +32 (0)485 31 79 63
Email: ibox@deloitte.com

Complexe regelgeving belemmert langetermijninvesteringen in de Europese industrie, blijkt uit Deloitte-scorekaart

Deloitte heeft een uitgebreide scorekaart ontwikkeld die inzicht biedt in de concurrentiekracht van de Europese industrie. Deze analyse benadrukt zowel de uitdagingen als de kansen voor de sector en schetst een helder beeld van de huidige situatie.

Brussel, België – 17 december 2024

Bijna een op de drie Europese bedrijven (32%) ziet regelgeving als een belangrijke belemmering voor langetermijninvesteringen, zo blijkt uit een recent onderzoek van Deloitte. Het onderzoek is gepresenteerd in de vorm van een scorekaart, die een overzicht biedt van verschillende prioriteitsgebieden. Hieruit blijkt dat de complexiteit van de Europese industrie aanzienlijke uitdagingen met zich meebrengt, iets wat ook in België zichtbaar is. De scorekaart is bedoeld om transparantie te bevorderen en feitelijke inzichten te bieden in zowel de concurrentiepositie van de Europese industrie als de impact van aankomende beleidsmaatregelen. Een andere opvallende conclusie uit het onderzoek is dat de vergunningsprocedures voor industriële projecten in de EU het langst duren, met doorlooptijden voor grote projecten tot wel negen jaar, ongeveer 1,5 tot 2 keer langer dan het gemiddelde in de VS. Ter vergelijking: China hanteert een gestroomlijnd proces dat vaak 3 tot 5 keer sneller is dan in de EU, waarbij vergunningen voor prioritaire sectoren binnen enkele maanden worden afgehandeld. Het onderzoek belicht daarnaast ook de sterke punten en mogelijkheden voor verbetering in Europa, wat van cruciaal belang is in een tijd waarin industrieën met aanzienlijke uitdagingen kampen.

Europese en Belgische industrie in perfecte storm

De industriële productie in de EU is de afgelopen 2 jaar met meer dan 10% gedaald en de netto-invoer van energie-intensieve producten is de afgelopen jaren binnen de EU gestegen. In de staalindustrie is de EU bijvoorbeeld in een decennium veranderd van een netto-exporteur naar een netto-importeur. Met een daling van 12,7% van de industriële productie in de afgelopen 2 jaar is de daling in België nog groter. In de Belgische chemische industrie ligt de benutting van de productiecapaciteit momenteel rond de 70%, aanzienlijk lager dan de historische trend.

"We horen deze uitdagingen elke dag in gesprekken met onze klanten. Bedrijven in België zijn al een tijdje aan het trappelen om het hoofd boven water te houden. De situatie is kritiek. Als we er niet in slagen om een sterke maakindustrie in België en Europa te behouden, lopen we het risico onze economische fundamenten uit te hollen en ons concurrentievoordeel op het wereldtoneel te verliezen. Het vertrek van grote spelers in de industrie zou niet alleen leiden tot banenverlies, maar zou ook hele toeleveringsketens en kleinere bedrijven die afhankelijk zijn van deze grotere bedrijven ontwrichten", zegt Rolf Driesen, CEO van Deloitte België. "Er is actie nodig. Maar gerichte actie vereist data. Daarom hebben we een uitgebreide scorekaart ontwikkeld die bedrijven de nodige inzichten en strategische kennis biedt om industriële complexiteit te doorgronden, erop te anticiperen en er effectief mee om te gaan, met oog voor zowel uitdagingen als kansen."

De scorekaart illustreert de perfecte storm waarmee de industrie wordt geconfronteerd en de impact van hoge energieprijzen en energieafhankelijkheid. **Frederik Debrabander, Industry Leader Energy, Resources & Industrials bij Deloitte**, stelt: *"De recente waarschuwing van Essenscia, de federatie van de chemische industrie, over de mogelijke verdubbeling van de tarieven voor het hoogspanningsnet van Elia onderstreept de kritieke uitdagingen waarmee Belgische bedrijven op dit vlak worden geconfronteerd in een tijd waarin de elektriciteitsprijzen voor industriële gebruikers in Europa gemiddeld twee tot drie keer hoger zijn dan in de VS en twee keer*

zo hoog als in China. Voor aardgas betaalt Europa zelfs vier tot vijf keer zoveel als de VS. De EU is ook sterk afhankelijk van de invoer van energie: 63% van de Europese energie komt uit het buitenland. China heeft een aanzienlijk lagere afhankelijkheid van 21%, terwijl de VS al vijf jaar een netto-exporteur van energie is, met een exportoverschot van 7,5%. Bovendien brengt de overgang naar meer hernieuwbare energiebronnen extra uitdagingen en onzekerheden met zich mee. Niet in de laatste plaats de afhankelijkheid van niet-EU-bronnen voor essentiële kritieke grondstoffen. Zo komt 98% van de zeldzame aardmetalen in de EU uit China. Bedrijven moeten een evenwicht vinden tussen de behoefte aan groenere energieopties en de realiteit van kosten en beschikbaarheid. Het is van cruciaal belang dat zij tijdens deze transitie ondersteuning krijgen, zodat ze concurrerend blijven en tegelijkertijd bijdragen aan onze gedeelde duurzaamheidsdoelstellingen."

Johan Deburchgrave, CEO van Europa's grootste familiale baksteenfabrikant Vandersanden, die recent een aanzienlijke investering deed in een nieuwe productiefaciliteit voor CO₂-negatieve gevelstenen, onderstreept het belang van ondersteuning en strategieën op maat voor middelgrote bedrijven. *"Ze hebben niet altijd toegang tot een infrastructuur die vergelijkbaar is met die van grote bedrijven, en ze hebben meer moeite met het realiseren van schaalvoordelen. Dit maakt het omgaan met de gestegen kosten voor energie, arbeid en grondstoffen uitdagender. Als we naar onze activiteiten kijken, zijn onze arbeidskosten sinds 2020 met bijna 20% gestegen, zijn onze grondstofkosten met ongeveer 25% gestegen en zijn onze energiekosten in dezelfde periode meer dan verdrievoudigd. Daarnaast vormen ook de stijgende emissiekosten van de EU-ETS een bedreiging, door de uitfasering van de kosteloze toewijzingen en de stijgende koolstofprijs. Deze combinatie kan een existentiële crisis veroorzaken, aangezien de kosten in verband met het EU-ETS-systeem veel sneller zullen stijgen dan de snelheid waarmee we onze netto-nulstrategie kunnen uitvoeren."*

De sterke punten van Europa benutten

Ondanks de uitdagingen benadrukt Deloitte dat de EU beschikt over aanzienlijke sterke punten en kansen die haar een sterke uitgangspositie bieden voor toekomstige groei en concurrentievermogen op het wereldtoneel. Vooral op het gebied van innovatie in groene technologieën loopt de EU voorop, met 18 miljard euro aan durfkapitaal dat tegen 2023 werd opgehaald, vergeleken met slechts 12 miljard euro in de VS. Daarnaast heeft de EU een aanzienlijk hoger aandeel hernieuwbare energie in haar energiemix (29%) dan de VS (19%) en China (13%). De EU loopt ook voorop wat betreft de emissie-intensiteit van haar industriële producten, zo liggen de emissies in de Europese staalproductie 13% lager dan die in de VS en China, terwijl de emissies in de aluminiumproductie zelfs 50% lager liggen dan in de VS en 66% lager dan in China. Daarnaast scoort de EU opvallend goed op het gebied van plasticrecycling, met een recyclepercentage dat bijna drie keer hoger ligt dan dat van de VS.

"België beschikt over sterke industriële ecosystemen, zoals de chemische sector in Antwerpen, de biotechnologiecluster in Charleroi, de tech communities rond Imec in Leuven, de tech start-up hubs in Gent en Luik, en het cybersecurity center in Redu rond het Euro Space Center, om er maar een paar te noemen. Deze zijn essentieel voor de werkgelegenheid en creëren innovatiekracht. Dat is cruciaal, want technologische vooruitgang biedt kansen. Generatieve AI kan bijvoorbeeld helpen de productiviteit in België te verhogen zonder dat er extra werkuren nodig zijn. Door werkprocessen te optimaliseren en de toegevoegde waarde per gewerkt uur te verhogen, kunnen bedrijven in Europa concurrerend blijven met die in de VS en China", aldus Driesen. "Het omarmen van nieuwe technologieën zal nodig zijn om relevant te blijven op mondiaal niveau. Om dit te bereiken heeft Europa ook een rol te spelen. Het moet zijn structurele uitdagingen aanpakken om kapitaal aan te trekken en onnodige beperkende regelgeving rond R&D vermijden. Dit is hard nodig: de R&D-investeringen in de EU blijven achter: energie-intensieve industrieën geven 19,2 miljard euro uit aan R&D, slechts 85% van het Amerikaanse niveau en slechts 6% hoger dan China, dat op weg is om de EU binnenkort te overtreffen."

###

Naar een geschikt monitoringkader

Deloitte ontwikkelde in samenwerking met Cefic een *Monitoring Framework* op basis van de structuur van de Verklaring van Antwerpen, geïnspireerd door het motto van Ursula von der Leyen: *"What gets measured, gets done."* Het kader is toegespitst op belangrijke indicatoren zoals energiekosten, toegang tot grondstoffen, investeringen in innovatie en complexiteit van de regelgeving om het effect van beleidsmaatregelen op de Europese industrie te meten en het concurrentievermogen te versterken. Door middel van onderzoek, workshops en evenementen zoals het *Future of the European Industry-evenement* afgelopen november worden inzichten verzameld en vertaald in een voorlopige scorekaart. Het definitieve monitoringkader, waarvan het ontwerp, de positionering, de definitieve selectie van indicatoren en andere elementen vanaf 2025 verder moeten worden ontwikkeld door uitgebreid overleg met experts en de bredere Antwerpse gemeenschap, zal beleidsmakers en bedrijven belangrijke inzichten verschaffen over de toestand van de Europese industrie en tegelijkertijd dienen als een strategisch instrument voor gerichte actie.

Deloitte in België

Deloitte heeft meer dan 5.700 medewerkers en 11 kantoren in België en is daarmee de grootste organisatie van het land op het gebied van audits, accounting, juridisch en fiscaal advies, consultancy, financieel advies en risicoadvies.

Met haar diensten helpt de organisatie zowel de grootste nationale en internationale bedrijven als kmo's, overheden en non-profitorganisaties vooruit. Deloitte Belgium is een onafhankelijke en autonome organisatie die aangesloten is bij Deloitte Touche Tohmatsu Limited. In het boekjaar 2024 behaalde de organisatie een omzet van € 819,4 miljoen.

Deloitte Belgium BV is de Belgische dochteronderneming van Deloitte NSE LLP, een bedrijf dat aangesloten is bij Deloitte Touche Tohmatsu Limited en dat bij de professionele diensten en adviezen die het verstrekt steevast op de hoogste kwaliteit mikt. De diensten zijn gebaseerd op een wereldwijde strategie die meer dan 150 landen bestrijkt. Daarvoor kunnen ze rekenen op de expertise van 460.000 professionals op alle continenten. Voor het boekjaar 2024 bedroeg de omzet 67,2 miljard USD.

Deloitte verwijst naar een Deloitte member firm, een of meer verbonden vennootschappen, of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, een Britse 'private limited liability company' ('DTTL'). DTTL en alle aangesloten ondernemingen zijn juridisch afzonderlijke en onafhankelijke entiteiten. DTTL (ook wel 'Deloitte Global') levert geen diensten aan klanten. Surf naar <http://www.deloitte.com/about> voor een uitgebreidere beschrijving van de juridische structuur van DTTL en de aangesloten ondernemingen.